

Masonluk ile Bağlantılı Tarih Konusunda Eleştirel Görüşler

Murat Özgen Ayfer

“Tarih” sözcüğünü kullandığımızda, dilimizdeki terminoloji bakımından bir sorun var: Geçmişteki bir olay ya da olaylar dizisi ile bağlantılı olarak onun “tarihi” denilince bu hem “yılı, ayı ve günü” gibi bir zaman bildirimi hem “olayların nerede ve nasıl olduğu” gibi geçmişe ilişkin bilgiler anlamına gelebiliyor.

Batı dillerinde bu bakımdan sorun yok çünkü farklı sözcükler kullanılıyor.

Bu yazıda sözünü edeceğimiz tarih ise sadece “geçmişe ilişkin bilgiler” anlamında...

Önce konuyla bağlantılı olarak gençliğime değinmek isterim. Umarım bağışlırsınız.

Bu hikâyeleri sanki başka birinin başından geçmiş gibi de yazabilirdim ama pek bir şey değışmezdi.

Zaten hikâye (öykü) ve roman tarzındaki edebiyat yapıtları hatta biyografi ve otobiyografiler, bir bakıma ya yer yer gerçeklerden alıntıyla, -bazısı baştan sona hayal ürünü olsa da- bir tarih anlatımı sayılmaz mı? Doğrudan bilgi vermek yerine çoğunun ardında bir alegori yer alan mitolojik öyküler, efsane ve destan gibiler de öyle.

Bildiğimiz din kitaplarının içeriği de büyük ölçüde birbiri ardına dizilmiş birtakım hikâyelerden oluşuyor. Bunlar “tarihsel gerçek” olarak benimsenmiştir, aslında birçoğu pek öyle olmasa da...

Gençliğimdeki Tarih Dersleri

Ortaokul ve lisedeyken, hemen her öğrenci gibi benim de sevdiğim ve sevmediğim dersler vardı. Sorarlardı, «*En çok hangisini seviyor, hangisini sevmiyorsun?*» diye...

Sevmenin ya da sevmeyişin azı çoğu olur mu?

Kimine göre evet!

Bir konuyu sevmek için ilgi duymalı, merak etmeli, anlamalı, yararlı görmeli, değerine varmalı.

Okuldaki bir ders zorla sevilmez. Öğretmen faktörü de çok önemlidir, dinlenmesi ve izlenmesi zorunlu olsa da...

Bir öğrenci neden bazı dersleri sever de diğerlerini sevmez?

Elbette bu kişiden kişiye değişir.

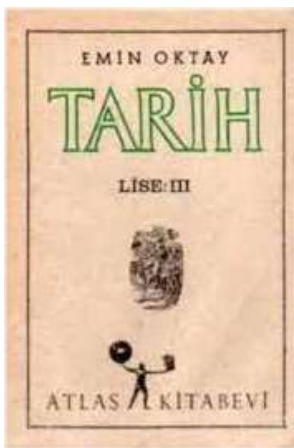
Benim sevmediğim derslerin başında tarih vardı. Sevenlere şaşırdım.

Şimdi ise öyle oluşuna şaşıyorum.

Eh, bunu da yaştan ilerlemesi ve farklı deneyimler edinilmesi üzerine doğal karşılamalı.

Tarihi belki de kapsamı bakımından sevmiyor değildim. Herhalde sadece dersini sevmiyordum; belki de dersin veriliş tarzını... Nedeni de sanırım sınavlarda ezber istenmesiydi. Örneğin “*Falan anlaşılanın hangi tarihte yapıldığını söyle; maddelerini say!*” Böyle bir sınav bir de sözlü yani arkadaşların önünde, bilemeyen mahcup duruma düşürürcesine yapılıncaya daha da çekilmez bir hal alırdı.

Bir ders kitabı örneği:

Öğretim yılı sonunda yani Haziran ayında tarih dersinden geçemeyip bütünlemeye kalan arkadaşlarımız olurdu.

Şuna hayret edebilirsiniz: Ben o dersten hiç bütünlemeye kalmadım. Bunu sınıfta “iyi bir dinleyici” oluşuma bağlayabilirsiniz.

Bir gazete röportajında yakın geçmişimizin ünlü sahne sanatçısı Zeki Alasya'ya sormuşlar, «Bu kadar çok rolü nasıl ezberliyorsunuz?» diye... O da «Tiyatroda rol ezberlenmez, öğrenilir.» diye yanıt vermiş.

Tarihi de ezberlemenin anlamı yok. Üstelik ezber zaman içinde uçup gider; öğrenmek gerek.

Zaten tarih dediğimiz bilgi birikimi de değişik zamanlarda birçok sahnede sergilenmiş kocaman bir tiyatro oyunları yığını sayılmaz mı?

Tarihçi ve coğrafyacılar kendilerini bilim insanı olarak görür.

Kimilerine göre ise tarih ve coğrafya birer bilim dalı değildir; çünkü bilimde, -özellikle pozitif bilimde- yapılan araştırmanın tekrarlanması, sonuçlarının benzeşmesi vardır. Bir matematiksel değerlendirme de söz konusu olur. Oysa tarih ve coğrafyada bunlar yoktur. Sadece gözlem ve analiz vardır. Sınama da yapılamaz. Bilgiler öyle, olduğu gibidir. Bunlar yanılmanın ötesinde yanlış da açıktır; Göbeklitepe örneği gibi sonradan ortaya çıkan bir bulgu, çok şeyi değiştirir.

Savaşlar ve doğal afetler çoğu coğrafyada insanlığın geçmişi ile bağlantılı bilgi kırıntılarını silip atmıştır.

Doğal afetler zaten coğrafyayı da değiştirir.

Özellikle savaşlar ile bağlantılı tarihi kazanan taraflar yazar; diğerleri susar hatta olanları unutturmaya çalışır, tıpkı ormanın tarihini aslanın yazması gibi, tavşanın değil.

Avrupa Birliği'nde çok şey ortaktır ama tarih anlatımı farklıdır. Aynı savaş, Fransız ve Alman okullarının tarih dersi anlatımlarında değişik ve yanlı bir bakış açısıyla ele alınır.

Ortaöğretimdeki ders kitabı yazarlarının değil başkalarının kaleme aldığı tarihsel roman gibi kitapları okumayı ise pek severdim. İsteyerek hatta tekrar tekrar okurdum.

O anlatımlar, -edebiyat olduğu için akıcı bir dil kullanılışının yanı sıra- ezber gerektirmiyordu ve hiç kimse de beni bunlar üzerine sınava çekmiyordu. Özgürdüm.

Demek oluyor ki okuldayken sevmediğim tarih bilgisi değil, bunun ders haline getirilmiş, anlatım tarzı, özellikle de ezberlenme zorunluluğuydu. Ardından bir de “acaba öğrendin mi öğrenmedin mi, ne kadarını öğrendin, ne kadarını öğrenmedin ya da yanlış öğrendin” diye sınava çekilişi...

Nitekim tarih gerçekten öğrenilecekse, devletlerden önce insanlığı oluşturan kurumların geçmişinde olan bitenleri öğrenmek hatta o kadarla da kalmayıp neden öyle olduğunu, hangi etkiler altında kalındığını, nasıl oluştuğunu ve sonrasına yön verişini anlamaya çalışmak gerek.

Bir diğer deyişle kuru bilgi birikimiyle yetinmemek, onu değerlendirmek de gerek.

Gelelim liseden sonrasına...

Mühendislik eğitimi görmeye başlamıştım.

Bizim üniversitede (ODTÜ) dört yıllık öğrenim süresi boyunca başka fakültelerden “teknik olmayan” en az dört seçmeli ders alınması zorunluydu.

İleri sınıftaki bir arkadaşım, «Bunları başta, alt sınıftayken al, bitir; sonraya bırakırsan çok sıkıntı çekersin.» demişti.

Ben de onun önerisine uymuş fakat biraz gevşek davranarak gecikmiş, diğer seçeneklerdeki yerler dolduğundan “Tarih I” adlı derse yazılmak zorunda kalmıştım. “*Denerim, sıkılırsam bırakırım. Sonraki dönemde bir başkasını alırım.*” diye düşünmüştüm; öyle bir olanak vardı.

Hiç de sıkılmadım. Aksine çok eğlendim.

Üstelik çok şey öğrendim.

İzleyen dönemlerde aynı hocanın verdiği Tarih II ve Tarih III derslerini de aldım. Tarih IV olsaydı onu da alırdım.

Çünkü bu dersin hocası kitap falan izlemiyordu. Her haftanın seansını bir söyleşiyle açıyor, sonra kendi anlatımlarına geçiyor, yirmi dakika sonra bir espri patlatıyor, son yirmi dakika ile o günü bitiriyordu.

O anlatırken ağzınız açık dinlerdiniz; isterseniz not tutabilirdiniz ama bu hem gereksizdi hem dikkatinizin dağılmasından başka işe yaramazdı.

Günün konusu üzerinde bize de söz hakkı tanır, soru sorulursa yanıtını başkalarına hatta evirip çevirip soranın kendisine verdirirdi.

Her tarih dersinin gününü iple çeker olmuştum.

Ayda bir yazılı sınav yapılırdı; kesinlikle sözlü değil... Hocamız bize ay içinde işlenmiş konularla bağlantılı olmak üzere inceleyebileceğimiz kaynak adları verir, bunları nerede bulabileceğimizi söyler, bir sonraki derste de çaktırmadan sorgulardı, bakmış mıyız, okumuş muyuz, hiç olmazsa şöyle bir gözden geçirmiş miyiz, öğrenmiş miyiz, anlamış mıyız diye...

Sınavda, o ay içinde neler işlenmişse onların bir irdelemesini yaptırır, kendi anlattıklarını sormaz, konular üzerinde irdeleme, nedenlerle sonuçları karşılaştırma ve yorum isterdi.

İşte ondan sonra tarih bilgisine çok önem ve değer verir oldum.

Yıllar sonra bir şeyler yazmaya, özellikle Masonluk ile bağlantılı araştırmalar yaparak yazılar kaleme almaya başlayınca, bunların kapsamında tarih ile bağlantılı bilgiler hayli geniş yer kapladı. Hatta bu nedenle “Masonluk Nedir ve Nasıldır?” adlı kitabımın bir tarih kitabı olduğunu söyleyenler bile çıkmıştır, bana göre pek öyle olmasa da...

Size «Spekülatif Masonluk ne zaman kuruldu?» diye sorsam, Masonluğun Tarihi üzerinde biraz bilgi edinmişseniz bunu hemen «1717’de» diye yanıtlayabilirsiniz.

Fakat bu soru ezber gerektiren “hangi tarihte” değildi; “ne zaman” diye sormuştum.

Dolayısıyla «18. yüzyıl başlarında» benzeri bir yanıt verseydiniz, o da doğru olurdu.

Biraz daha ileri gidip «Nerede kuruldu?» diye sorsam herhalde «Londra’da» dersiniz ama “İngiltere’de» dersiniz o da geçerli sayılır.

Her iki sorunun yanıtını bilmeyebilirsiniz de... Böyle bir durumda tahminde bulunmak yerine açıkça ve dürüstçe bilmediğinizi söylemeniz daha uygun olur; bu sizi “bilgisiz” durumuna düşürmez. Merak ediyorsanız öğrenmek elinizdedir. Fakat merak etmeyebilirsiniz de...

Size «Spekülatif Masonluk hangi amaçla ve neden orada kuruldu?» diye soracak olursam, bunun yanıtını veremeyebilirsiniz.

Zaten bu sorunun tam ve doğru yanıtını Masonluğun Tarihi’ni anlatan herhangi bir kitapta da zor bulursunuz. Büyük olasılıkla yoktur; yazılmamıştır. Şayet bir açıklama verilmişse, o ancak bir öznel yorum niteliğindedir. O tür yorumların çoğu da “gerçek” diye gösterilmiş, yorum olduğu belirtilmemiştir, tıpkı Genel Tarih’te olduğu gibi...

Tarihte Anlatılmamış Olanlar

Bazı tarihsel olay ve olguları, tarih kitaplarında bulamazsınız. Bu bağlamda şöyle birkaç ayrı neden gösterebiliriz:

- Bilinmediği için.
- Ayrıntılara değinilmeyip özet yapıldığı için.
- Bağlantı kurulmadığı ya da kurulamadığı için.
- Anlatılması uygun bulunmayıp kaçınıldığı için.
- Önemsenmeyip göz ardı edildiği için.
- Tarihçi yazarın işine gelmediği için.
- Sansür uygulanıp asıl metinden çıkarıldığı için.

Bir de “doğru” olduğu kabul edilegelmiş ama birçok yanlış ve yanlış içeren anlatımlar var. Sonradan bir diğer tarihçi ya da araştırmacı çıkıp da bunların doğru olmadığını ortaya serince, önceki anlatımların büyük bir bölümü çöküntüye uğruyor, bir başka yöne sürükleniyor. Böyle bir durumla karşılaşınca, ilgili tarih yazarının diğer anlatımlarını da kuşkuyla karşılayıp sorguluyorsunuz, “*Acaba onlarda da yanlışlıklar, ön yargılı ya da art niyetli saptırmalar olabilir mi?*” diye...

Beri yanda Masonluk ile bağlantılı olarak yaşanmış öyle olaylar var ki bunlar sadece Genel Tarih çerçevesinde anlatılan çerçevede kalmamış, diğer birçok kurum gibi Masonluğu da etkilemiş... Bazı kaynaklarda, Masonluk Tarihi’ni inceleyen kitaplarda göremediğimiz birçok bilgi var. Bunları “*Masonlukla ilgisi yok*” diyerek öteleyemeyiz, umursamadan geçemeyiz. Fakat işte bunlar Masonluk Tarihi’ni yazanlar tarafından pek ilgi görmemiş, yazılmamış. Sorunlardan biri de bu... Üstelik bu sorun salt Masonluğun tarihinde değil, hepsinde.

Şöyle bir kurgusal fantezi oluşturalım: *Dünyayı ele geçirmeyi hedefleyen bir örgüt var. Bu örgüt, diğer birçok kurumun yanı sıra Masonluğu da etkileyip kendi emelleri doğrultusunda kullanmak istiyor ve bu bağlamda girişimlerde bulunuyor. Ancak sonuç başarısız oluyor. Daha sonra o örgüt varlığını yitiriyor, ortadan kalkıyor.*

Böyle bir durumda, tarih bilgisi bakımından söz konusu örgüt Masonluk ile kesinlikle bağlantısız sayılabilir mi?

Öyle düşünen çoğu Masonluk Tarihi yazarının, konuyu bilse de yapıtında buna değinmediğini görüyoruz; “değindiğini göremiyoruz” desek, daha mı doğru olurdu?

Kendilerince haklı olabilirler.

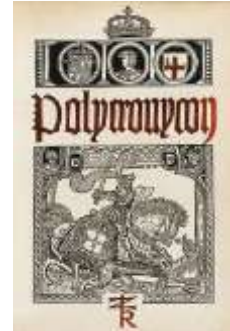
Öte yandan bir de şöyle bir durumla karşılaşyoruz: Masonluğun Tarihi’ni konu alan çok ünlü bir yazarın aslında çok değerli bir yapıtı, diyelim ki 19. yüzyılda kaleme alınmış. Sonra, 20. yüzyılda birtakım başka belgeler ele geçmiş, farklı bilgiler edinilmiş. Bunların sonucunda o yapıtın bazı bölümlerinde anlatılanların yanlış olduğu, düzeltilmesi gerektiği ortaya çıkmış. Fakat hiç kimse o çok ünlü yazarın yapıtındaki yanlışları gösterip bunları düzeltme cesaretini gösterememiş. Doğrusunu göstermesini bir yana bırakın, “*Bu kitapta verilen bazı bilgiler yanlıştır.*” bile diyememiş.

Dolayısıyla yanlışlar doğruymuş gibi görünmeyi sürdürmüş, sürdürüyor.

Şimdi biz o yanlışları “doğru” mu sayacağız?

Ancak her zaman öyle değil; düzeltilenleri de var. Kutlamak gerek!

Bunun bir örneği Masonluğun 1723 tarihli ilk temel yasa kitabında bile görülmüştü. Bunu kaleme alan James Anderson, bir tarihçe yazıp kitabın başına yerleştirmişti. Bunu da -belirtmiş olmasa bile- açıkça belli ki Ranulf Higden adlı bir keşişin 1340’lı yıllarda yayımlanmış olan “*Polychronicon*” adlı kitabından alıntılarla oluşturmuştu.

Hayret edilecek bir şey: Londra Büyük Locası’nın üçüncü büyük üstadı Jean Théophile Désaguliers, yayımlanan kitabın başındaki yazısında bu tarih bölümünden övgüyle söz etmişti; oysa kimliği ve bilgi düzeyi bakımından aslında yanlışların farkına varmış olmalıydı. Dikkatle okumamış mıydı acaba? Yoksa umursamamış mıydı? Yoksa böylece verilmiş emeğe saygı göstermiş mi oluyordu?

O bölümde yazılanların birçok yanlış içerdiği çok geçmeden ortaya çıkmış, James Anderson da temel yasanın yeni baştan kaleme aldığı 1738 tarihli ikinci basımında yer yer düzeltmeler yapmıştı. Daha sonra, farkına varılamamış başka yanlışlarının da bulunduğu saptandı.

Bazı tarihsel bilgiler hiç hoşunuza gitmez hatta sizi rahatsız edebilir bile... Nitekim belki ediyordur da...

Neden?

Çünkü geçmişteki bazı olayların “şöyle” olmasını hayal edersiniz ama bir bakarsınız ki anlatıldığına göre onlar aslında öyle değil de “bir başka şekilde” gerçekleşmiş. Acaba gerçekten öyle mi?

Dolayısıyla kitaplar, ansiklopedilerde ya da başka yayınlarda –hele internette- verilmiş tarihsel bilgilerin bazısının doğru olup olmadığı konusunda zihninizde kuşkular doğabilir.

Öyle olmazsa daha çok hayret!

Bu bağlamda kurgusal hikâye ya da roman gibi olanları istisna sayalım çünkü zaten o tür anlatımlarda hiçbir şeyin gerçek ile tümüyle uyuşması gerekmez.

Hele tarih ile bağlantılı anlatımlar birden çok kaynakta başka başkaysa, arada birtakım önemli farklar varsa, bu kez bunlardan hangisine güvenip inanacağınızı şaşırırsınız.

Nitekim bundan ötürü değil mi ki Hristiyanlığın Tarihi’nde 325 yılında düzenlenen İznik Konsili’nde varılan bir karar uyarınca eldeki birçok İncil arasından sadece dördü (herhalde birbirleriyle tıpatıp aynı olmasa da en uyumluları) geçerli sayılarak diğerleri yakılıp ortadan kaldırılmış.

Aslında yok edilememiş olan biri de yakın geçmişimizde (1945’te) ortaya çıkmış.

“Nag Hammadi El Yazmaları” olarak da anılan bu belgeler, geçerli sayılmış olan İnciller ile hayli çelişkili anlatımlar içeriyor.

İznik’teki konsil toplantısında bir de Hz. İsa’nın doğum günü belirlenmiş: 25 Aralık...

Birtakım başka kaynaklardaki anlatımlara bakılınca çok yanlış bir saptama...

Buna karşın Batı Hristiyan Dünyası günümüzde bile bunu böyle benimsemeyi sürdürüyor.

Tamam, öyle kabul edilegelmiştir ama yanlış...

Gerçek değil de simgesel (sembolik) olduğu söylenirse akan sular durur.

Şunu düşünün: İsa aslında bir Yahudidir. Üstelik sıradan biri değil, Davut soyundan yani “kral ailesinden” bir Yahudi...

«Eee, ne olmuş yani, bu zaten biliniyor. Ne fark eder?» demeyin sakın. Çok fark eder.

Gelenek uyarınca Davut'un soyundan gelenler, günümüzde kullanılan Gregoriyen takvimi uyarınca kısmen Eylül kısmen Ekim karşılığı olmak üzere İbranî takvimindeki Tişri ayında doğar. Rastlantı bu ya, doğum bu aya denk düşmezse, “minareyi kılıfına uydurma” tarzında bir ayarlama yöntemi yani “takiyye” (bir yapay koruma önlemi) uygulanır.

Nitekim o yöntem, Nisan ayında doğmuş olan İsa için de kullanılmıştır ama bunun amacı doğum tarihinin Eylül ortasındaymış gibi gösterilmesi gerektiğindendir.

Peki, bu 24 ya da 25 Aralık günü nereden çıkmış?

İmparator Büyük Konstantin, bu dinin Roma halkı tarafından benimsenmesini istemekteydi. Pagan inancına göre yılın en kutsal günü öteden beri “Sol Invictus” olarak anılan tanrının günüydü yani 25 Aralık.

İmparator, «Şimdi bana yeni bir kutsal gün icat etmeyin. Halk bunu kabullenmez.» deyip, İsa'nın doğum tarihini 25 Aralık olarak ilan etmişti. Buna kim karşı çıkabilirdi ki?

Hız. İsa'nın doğum yılı üzerinde de tartışmalar var.

Birtakım kaynaklarda yer alan tarihsel bilgiler uyarınca bir hesap yapılıncaya, “milat” olarak verilen tarihten 7 yıl önce doğduğu görülüyor. Ayrıntılar incelendiğinde, bunun doğru olduğu anlaşılıyor.

Kimine göre o ailenin yani Yusuf ile Meryem'in böyle bir çocuğu olmamış; dolayısıyla tarihte İsa diye biri hiç yaşamamış. Bu da bir başka fasıl ama yaşamışsa, doğum yılı da kabul edilegelmiş olandan önce. Üstelik eldeki verilere göre bu kanıtlanabiliyor.

Eyvah!... Şimdi ne olacak?

İsa'nın doğduğu yıl “sıfır” diye esas alınarak ne varsayımlar yapılmış!... Takvim de bunun üzerine kurulmuş.

Bu durumda hepsini çöpe atmak, kullanılan takvimi bile değiştirmek gerekir.

İşte bu göze alınamamıştır. Özellikle Roma Katolik Kilisesi (Vatikan) önceleri bu yedi yıllık farkın doğru olmadığı üzerinde diretmiş hatta bu iddiada olanları aforoz etmeye bile kalkışmıştır. Fakat sonra bakmıştır ki olacak gibi değil, bu gerçeği kabullenmek zorunda kalmıştır.

Sonuç: Bu konudan söz edilmemesi yeğlenmiştir. Bir yanlışlık yapılmış olduğu görülmüş ama takvim değiştirilmemiştir.

Zaten üzerinden o kadar çok zaman geçmiştir ki artık yapılabilecek başka bir şey de yoktur.

Doğrusunu bilmek fakat uygulamada yanlış olanı da çaresiz kabullenmek gerek.

Aslında Hristiyanlığın kutsal kitabı İncil (Yeni Ahit) ve onun öncesindeki Tevrat (Eski Ahit), içerikleri bakımından büyük ölçüde bir dinin temeli haline getirilmiş, geçmişe ilişkin birtakım öykülerden, özellikle seçilmiş kişilerin yaşamları sırasında geçmiş olduğu söylenen birtakım olaylardan yani tarihten oluşur.

Nitekim özellikle Tevrat, ilgili olduğu tarihler üzerine başka bilimsel bilgi bulunamayınca, -ne kadar çok yanlışlık içerse de- teist nitelikli dinlerin inançlılarınca “insanlık tarihinin doğru kaynağı” olarak bile kabul edilmiştir.

Bu arada gerekçesi anlaşılamaz olan bir uygulama da bu kitapların ilgili dinin inançlıları tarafından ezberlenmesi... Okuma-yazma bilenlerin pek az olduğu çağlarda, bilginin yitirilmemesi için bunun bir çare olduğunu kabul edelim. Fakat sonra?

Üstelik “*ezberde hata olmaz*” diye bir şey de yok. Özellikle ikinci ve sonraki ezberlerin hata üzerine hata içermesi kaçınılmaz.

Ardından bir tarihçi çıkacak, bu ezberlerin yazılı hale getirilmiş olduğu belgeleri sağlam ve güvenilir veri olarak alıp bunun üzerine bir tarih kitabı yazacak!

Biz de o kitapta anlatılanlara güvenip gerçek olduğuna inanacağız. Çünkü bunun doğruluğunu sorgulayacak olanaklara sahip değiliz; bu amaçla zaman da harçayamıyoruz; böylece bize kabullenmek düşüyor.

Oysa Âdem-Havva anlatımı ötesinde bilimsel bilgiler, insansı maymunlar ile günümüz insanının genetik benzerliğini inkâr edilemeyecek düzeyde kanıtlamıştır.

Bir de antropolojik bulgulara bakacak olursak, -bırakın bu kutsal kitaplarda belirtildiği gibi insanlığın olsa olsa ancak birkaç bin yıllık geçmişinin oluşunu- yüzlerce bin yıl öncesine uzanıyoruz.

Burada dinsel tarih ile bilimsel tarih çelişiyor.

Âdem-Havva öğretisi bilimsel bilgiler ile çürütülünce, Katolik Kilisesi bunu kesinlikle kabul etmese de pek bir şey dememeyi tercih etmektedir. Diğer kiliseler ve İslâm dünyasının çoğunluğu bu bağlamda sessizdir ama dogmaya karşıt nitelikli bilimsel gerçeklerden söz eden olursa, yobazlar kıyameti koparır.

Dinsel nitelik taşımayan bir örnek verelim.

Fransa Tarihi ile bağlantılı olan, resmî tarihte özellikle yer verilmemiş bir sürü anlatıdan biri özetle şöyle:

“1643 yılında henüz 5 yaşındayken tahta çıkarılmış ve 1715 yılına kadar hüküm sürmüştür olan Kral 14. Louis’in aslında kimin oğlu olduğu konusu üzerinde birtakım söylentiler vardır. Bu bağlamda isimler bile verilmiştir; Kardinal Richelieu, onu izleyen Kardinal Mazarin gibi...

Ancak o tarihte bunlardan hiçbirinin önemi yoktu. Önemli olan, Kraliçe Avusturyalı Anne tarafından 1638 yılında dünyaya getirilmiş bebeğin Kral 13. Louis’in oğlu olması gerektiği idi. Öyle oldu.”

Dolayısıyla şunu anlıyoruz: Tarih anlatımlarında birtakım güçlü kişilerin buyrultusu uyarınca olması gerekenler, gerçekten olanlara oranla öncelikli ve üstün tutulmuştur.

Bir diğer örnek, kolayca erişebileceğimiz bir tarihsel bilgi:

M.Ö. 13. yüzyıl başlarında Hitit ile Mısır uygarlıkları arasındaki ünlü Kadeş Savaşı ve sonunda bağitlanmış olan anlaşma... Tevrat'taki anlatımın tarihsel karşılığını bulunca, Hz. Musa henüz Mısır'dan çıkmadan önce...

Tevrat'ta Kadeş'e değinilir ama bu savaştan söz edilmez çünkü dinsel bakımdan ilgi konusu değil.

Bu savaşa ilişkin elimizdeki tarihsel bilgilerin, kronolojide birkaç yıllık ufak kaymalar bulunsa bile olayların akışı bakımından doğru olduğuna güvenebiliriz. Çünkü yıllarca sürmüş olan bu savaşı Hititler de Mısırlılar da hemen hemen aynı biçimde anlatmış.

Demek ki doğru... Demek ki öyle olmuş.

Ancak sonuç farklı yorumlanmış. Her iki taraf da bu savaşı kendisinin kazandığını ileri sürmüş. Aslında berabere gibi görünüyor.

Askerî bakımdan Hititler kazanmış olsa gerek... Fakat bunun bir de politik ve ekonomik yansıması var. Bu savaş nedeniyle Hititler öylesine yıpranmış ki Mısır yenilmiş olsa bile yüz yıl sonra sapa sağlam dururken, Hitit uygarlığının sonu gelmiş.

Ülkemizden, hem de yakın geçmişten bir örnek:

1968 yılında, henüz TRT haftada sadece üç ya da dört gün, akşamları birkaç saat televizyon yayın yaptığı sıralarda bir program vardı: "Türkiye Üzerine Oyunlar". Sunucusu o zamanlar çok genç olan tiyatro sanatçısı Can Gürzap idi.

Birinci Dünya Savaşı ertesinde olan bitenlerle bağlantılı olmak üzere öyle şeyler anlatılıyordu ki, okullarda okutulan Türkiye Cumhuriyeti Tarihi dersinin 1918-1922 dönemi bakımından ne gibi yanlışlarla dolu olduğu (olabileceği) izleniyordu.

Bu program bir süre sonra yayından kaldırıldı. Oysa bitmemişti ve sunucu bir sonraki programda neler anlatılacağını da söylemişti.

Demek ki bu programın kapsamı ilgililerce (her kimse) önceden iyice gözden geçirilmemişti ve resmî tarih bilgilerine göre anlatılmaması gereken birtakım şeyler içeriyordu.

Hangisinin doğru olduğu belli değil.

Seçmek olanaklıysa, en güvenilebilir tarih kitabı hangisi?

Adı daha sempatik görünen yazarın kaleme aldığı ya da basımı daha güzel olanı mı diğerlerine oranla tercih edilecek olan?... Yazarın çok yapıt vermiş ve ünlü bir kişi oluşu mu önemli, yoksa kitabının yansız ve ön yargısız oluşu mu?

Kalkıp kendi başımıza verilen tüm bilgileri didikleyemeyiz, kaynağı olan verileri de bilemeyiz; tüm kaynakçasını inceleyemeyiz, başka kaynaklarla karşılaştırmalar da yapamayız.

Bütün bunlar, yazılanı okuyup tarihi öğrenecek olan bizim değil, yine tarihçilerin işi. Üstelik biri yanlışlar içeriyor diye bir diğerine güvenmemek için de bir sağlam gerekçemiz olmalı.

Bu başlıkları, farkları, ayrıcalığı yaratanlar da onlar: Tarihçiler.

Demek ki ortada bir güvensizlik varsa, bu aslında tarihin kendisine değil tarihçilere; tarihin yazarlarına.

Aslında olması gereken güvensizlik yazanlara mı yoksa yazdıranlara mı? Bunu da düşünmeli. Tarihçilere de ön yargılı bakıp hemen suçlamaktan kaçınmalı.

Şu duyguyu belki yaşamışsınızdır: Anlatılagelmiş ya da yazılagelmiş olan bir geçmişin öyle olduğuna inanırsınız, güvenirsiniz ama sonra ortaya öyle bilgiler, öyle bulgular çıkar ki, o zamana dek ne denli yanlış şeylere inanıp bağlanmış olduğunuzu görürsünüz.

Bunun üzerine belki tüm tarih bilgilerine güveninizi yitirirsiniz.

Hele konunun içinde bir de “din” varsa, insan inancını bile yitirebilir.

Bir kez güvenimizi yitirdik mi, önce o tarihçiyi, sonra belki hiç kusuru ve yazdıklarında yanlış olmayan diğerlerini de kuşkuyla karşılamaya başlarız, “*acaba yazdıklarının, anlattıklarının neresi, ne kadar doğru, neresi ve hangileri uydurma*” diye...

Ancak az önce belirtilmiş olduğu gibi, belki de tarihçi bu işin asıl kusurlusu değildir.

Kendimizi bu ikilem ya da çelişkilerden kurtarmak için, aslında hatalı da olsa birini seçeriz.

Bir tek onun kesinlikle doğru olduğuna inanır, bununla çelişkiler içeren diğerlerini yalan ya da uydurma çöplüğüne atarız, seçmiş olduğumuz aslında birçok bakımdan diğerlerine benzer şeyler içermekte olsa da...

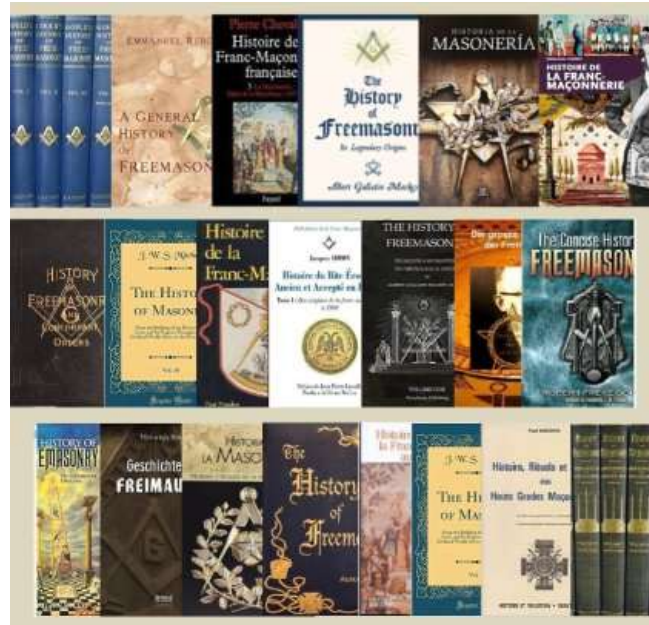
Böylece kendimizi bir dogmaya bağlarız, inanmış olduğumuz bilgi ister o konunun sahiden doğrusu olsun ister yanlış...

Nitekim İncil bunun çok güzel bir örneği... Tevrat da ondan aşağı kalmaz ama o tek bir yazım, benzeri ya da başka seçeneği yok. Kuran-ı Kerim’de yer alan, çoğu Tevrat ile örtüşen anlatımlar da büyük ölçüde ondan alıntı...

Doğu dinlerinin kitapları ise bambaşka tellerden çalıyor.

Dinler Tarihi, tarihçilerden çok sosyologları ilgilendiren çok geniş bir inceleme alanı ama dinlerin her birinin kendine özgü tarih anlatımının ise ne denli doğru olduğu belli değil.

Masonluk Tarihi üzerine ciltler dolusu kitaplar yazmış olanların anlattıklarının da baştan sona ne denli doğru olduğu belirsiz.

Oysa masonlar, genel olarak doğru tarih bilgisi peşinde koşar. Güya!... Hiç olmazsa Masonluğun Tarihi’nin “doğru” olanını bilmeliler.

Bunu bilmeliler ki. masonik çalışmalarında bugünlerini ona göre düzenlesin, geleceklerine de ona göre yön verebilsinler.

Bu tutum, özellikle geçmişte yapılmış yanlış işlerden, uyumsuzluklardan, kötülüklerden kıssadan hisse gibi ders alınıp benzerlerinin yinelenmemesi bakımından pek önemli...

Bir başka açıdan bakınca, belki de masonların Masonluğun Tarihi’ni bilmeleri pek o kadar önemli değil ama bildiklerinin doğru olması gerektiğinden kuşku duymamalılar.

Peki, tarih yazarı niçin vermez bize bu fırsatı, neden tanımaz bu olanağı?

Herhalde böyle düşünmez de ondan!

Tarih yazarı, bizim edineceğimiz bilgiyi değil kendi yazacaklarının kapsamını önemser.

Bir etki ya da baskı altında değilse, yazacağı tarihin kendince tam ve düzgün, eksiksiz olmasını öngörür.

Oysa elindeki veriler arasında yer yer eksikler ya da çelişkiler bulunabilir. Bunun farkındadır. Noksan, boşluklu ya da seçenekli tarih olmaz. Bu nedenle olasılıklardan bir tekini alır, onu “doğru” kabul eder, kendince eksikleri tamamlar, boşlukları doldurur, çelişkileri giderir ve sonucu “*gerçek budur, böyledir*” diyerek önümüze bir bütün halinde koyar.

Tarihçilerden kimilerinin böyle yapmış olduğuna ilişkin örnekler var.

İstenilmeyen, beğenilmeyen şeyler yazdığı için yapıtları ve kaynakça olarak kullandığı belgeler ortadan kaldırılmış tarihçiler de var.

12. yüzyılın Fransız şair ve tarihçisi Chrétien de Troyes, bunun çarpıcı örneklerinden biri sayılabilir. Öldüğünde, Katolik Kilisesi’nin hiç de işine gelmeyen tüm yapıtları ve diğer belgeleri, evi kundaklanarak yakılmıştır. Bize yaptığı araştırmaların sonucunda yazdıklarından pek azı kalmıştır.

Elbette öyle... Chrétien de Troyes, Ortaçağda halkın dilinde dolaşan, Hristiyanlığın dogmasıyla çelişkili “Kutsal Çanak” konusuyla bağlantılı anlatımları, tarihsel gerçek gibi yazılı hale getirmiş olanlardan biriydi.

Tarih, kitapların ve belgelerin yakılarak ortadan kaldırılmasına ilişkin sayısız örnekle doludur.

Bu bağlamda Masonluğun ilk düzenli örgütü olan Londra Büyük Locası’nda yaşanmış bir olaydan da söz edebiliriz.

1718 yılında Londra Büyük Locası’nın çalıştığı binada yangın çıkmış, bu arada İngiltere’deki Operatif Masonluk (geleneksel bina inşaatı mesleği ve zanaatı) dönemine ilişkin olmak üzere ülkenin hemen her yanından toplanmış belgeler de yanarak yitirilmişti.

Bu yangının kasten, sırf bu belgelerin ortadan kaldırılması amacıyla çıkarılmış olduğuna ilişkin bir söylenti de vardır ama bu kanıtlanabilmiş değildir. Fakat 1720’li yılların başlarında, sonradan ele geçirilmiş bazı belgelerin şömineye atılarak yakıldığı, rastlantısal görgü tanığı olan bir masonun anılarında yer almıştır.

Demek oluyor ki bu bağlamda masonlar da suçsuz olmayabiliyor.

Tarihi değiştirmek, farklı göstermek için başka yaptıkları işler de var.

Bu bağlamdaki en çarpıcı örnek belki de günümüzde “spekülatif” sıfatıyla anılan Masonluğun 1717 yılında Londra’da kurulan ilk büyük locası ile düzenli örgütlenmesinin başlangıcı... Bunun çoğu tarihçilerce bir anlatılışı var. Bu anlatımlardaki en büyük yanlışlık sonunda olayın özet tanımı bakımından kondurulan yargı: “*Operatif Masonluk* (geleneksel bina inşaatı meslek ve zanaatı) *böylece Spekülatif Masonluğa* (günümüzdeki Masonluğa) *dönüşmüş oldu.*” Bu yargının bir diğer sonuç anlatımı da şöyle: “*Spekülatif Masonluk, Operatif Masonluğun biçim ve kapsam değiştirmiş devamıdır.*”

Oysa bir tarihsel gerçek biçimine dönüştürülmüş olan bu yargının yanlışlığını göstermek hiç de zor değil... Üstelik bu yanlışlık günümüzdeki Masonluğa hiçbir şey kaybettirmiyor, tersine bur kurum olarak daha da güçlendiriyor ama bu özellikle İngilizlerin işine gelmediği için günümüzde bile böyle olduğunun savunulması sürdürülüyor.

Siz şimdi «Peki o zaman bunun doğrusu nedir ve nasıldır?» diye sorabilirsiniz.

Bu sorunuz kuşkusuz yanıtlanabilir ama hayli uzun sürer. “**Çağdaş Masonluğun Doğuş Öyküsüne Farklı Bir Bakış**” adlı yazıyı okumakta yarar var.

Kimi zaman tarihte, bir olayı yansıtan, bir zamanlar var olduğu bilinen ya da öyle sanılan özgün (orijinal) bir belgenin bulunamamış olduğuna da değinilir. Ancak dendiğine göre zamanında o belgeden çıkarılmış olan bir kopya vardır. Tarihçilerin bilimsel yöntemine (!) göre, o kopya özgün belgenin yerine geçer. O da yoksa bir sonraki...

Masonlukta, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti’nin 1786 yılında Prusya Kralı Büyük Frederik tarafından yazılmış olduğu ileri sürülen kuruluş buyruğu ve anayasası bunun tipik örneklerinden biridir. Güneş balçıkla sıvanmaz ama sıvanmış gibi görenler de var.

Tarihçinin Kaynakları

Yazılmış bir tarihte yanlışlar ya da eksikler varsa, tarihçi bu işin yegâne sorumlusu sayılamaz. Ona bu tarihsel bilgileri derleyip toparlaması, geçmişe ilişkin bir “bilgi birikimi” haline getirmesi için yardımcı olanlar, kaynak oluşturanlar vardır. Bunların başında hemen her devletteki her kurumun köşe başlarında yer almış olan **vakanüvisler** gelir.

Vakanüvisler, olayları günü gününe not eden, bir tür günlük tutan kişilerdir. Dilimizde pek kullanılmamakla birlikte, bu kişilere Batı dillerindeki terimden dönüştürmeyle “kronikler” ya da “kronolojistler” de diyebiliriz. Onlar sadece birer gözlemcidir, yazar ya da yorumcu değil... Gözlemlerini yazıya geçirir hatta çizim de yapar ama “yazar” sayılmazlar. Etki ya da baskı altında olmasalar bile yanlış yazıp çizmiş de olabilirler.

Vakanüvislere ilgili toplumun, kurumun ya da devletin birtakım diğer yazıcıları da katılır. Bu kişilerin hiçbiri yazdıklarını gözden geçirmez, bunların irdeleme ya da değerlendirmesini yapmaz, biriktirilmiş yazıları olması gerektiği şekilde sınıflandırma zahmetine bile katlanmaz. Bunlar tarihçinin işidir. Fakat vakanüvisler gibi onların çalışmaları da tarihçiye verilmeden önce denetlenmiş ve uygun görülmeyen yerleri değiştirilmiş olabilir.

Tarihçinin kaynakları arasında ressam ve heykeltıraşlar gibi sanatçılar ile arkeolog ve antropologlar gibi bilim insanları da yer alır. Onların da durumu vakanüvislerden pek farklı sayılmaz. Aynı şeyi arkeolojide temel bilgi kaynağı olan ögeler için de söyleyebiliriz.

Bunu yakınımızdaki tarihler için bir başka söylemle belirtmemiz daha uygun düşer: Belge ve kanıt olmayışı...

Fakat göz ardı edilmiş ya da gizlenmiş olanları da var. Bunu somut bir şekilde örneklesek ne güzel olur değil mi?

Amerika'nın Keşfi

Bu örnek Masonluk ile de dolaylı bir yönden bağlantılıdır. Ancak başta belirtmiş olduğum gibi kimileri bağlantıyı kabul etmeyebilir. Buna siz karar verin: Bağlantılı sayılır mı sayılmaz mı?

Diyelim ki ben bir televizyon kanalındaki bilgi yarışmalarından birine katıldım ve ilkokul öğrencilerinin bile kolayca yanıtlayabileceği şöyle bir soru yöneltildi: «Amerika kıtası Avrupalılar tarafından ne zaman ve kimin tarafından keşfedildi?»

Ben de «Şimdi siz benden 1492 yılında Kristof Kolomb ya da 1499'da Amerigo Vespucci yanıtını bekliyorsunuz ama ikisi de değil. İlk keşfin tarihi 1380, gerçekleştiren de Nicolo Zeno'dur. » diye yanıt versem...

Bu yanıt doğru kabul edilir mi?

Sanmam. Çünkü dünya çapında öteden beri bu benim dediğimden yüz küsur yıl sonraki tarihlerdeki keşifler benimsenmiştir.

Bunun ardından bir de 14. yüzyıl sonlarında yani Amerika kıtasının keşfinin resmî tarihinden yüz küsur yıl önce Venedikli Nicolo Zeno, ardından kardeşi Antonio Zeno ile İskoçya'daki Orkney Prensi Henry Sinclair ve onlarla birlikte başkalarının da Kuzey Amerika kıyılarına uzanmış olduğunu ekleyem!...

Öyle bir yarışma programını hazırlayan ve sunan kişileri bu konuda ikna etmek uzunca bir zaman ve emek harcamayı gerektirecek hatta boşuna olacaktır. Zaten bir yararı da olmayabilir. İnsanlar bu konudaki dogmayı çoktan benimsemiştir, kesinlikle doğru olduğuna inanmışlardır ve artık bir bilgi olmakta çıkıp inanca dönüşmüş olanı değiştirmeye hiç de yanaşmayacaklardır. Bunun için geniş görüşlü, özgür düşünceli, farklı kaynakların bilgisini toleransla karşılamaya ve yanlış bilgi edinmiş olmayı kabullenmeye hazır olmak gerekir.

Eğer bu konudaki doğru bilgiyi siz de daha önce edinmemişseniz, şimdi içinize kurt düşmüş olabilir, *“Bu nasıl bir karşıt bilgi? Nasıl belgelenmiş? Nasıl kanıtlanmış?”* diye...

Aslında bu, Ortaçağ sonrasındaki Dünya Tarihi’ni pek yakından ilgilendiren önemli bir bilgidir ama ilgi görmemiş, önemsenmemiş hatta bir dogma gibi bilinen ile çelişkili olduğu için göz ardı edilmesi tercih edilmiştir.

Zaten bu keşif 15. yüzyıl boyunca büyük bir sır gibi gizli tutulmuştur. En azından Roma Katolik Kilisesi’nin şimşeklerini çekmemek için...

Fakat belgesi de var somut kanıtları da...

Bununla bağlantılı ilginç öyküler dizisi aslında hayli uzun ve ayrıntılıdır. Ancak madem sözünü ettik, hiç olmazsa özetleyelim. Masonluk ile bağlantısını kurmak da (varsa) sizin yorumunuza kalsın. [[“Tapınakçıların Hazinesi 2” başlıklı kitap alıntısında detaylı olarak anlatılıyor.](#)]

Bugüne dek adını duymamış olabileceğiniz ama ansiklopedilerde ya da internette görebileceğiniz Nicolo Zeno, 14. yüzyılın ikinci yarısında Venedikli bir ticaret gemisi kaptanıdır. Akdeniz’de dolaşıp durur; oradan oraya mal taşır, alıp satar.

Bir gün, nasıl olmuşsa ve her nedense Cebelitarık Boğazı’nın öte yanına geçer, okyanusa çıkar. Fakat batıya doğru pek ilerlemez. Zaten ilerlese ne olacak ki? Gökten ve sudan başka bir şey yoktur ki... Üstelik fazla açılırsan tehlikeli olabilir; maazallah okyanusun sonu gelir, yeryüzünden aşağıya yuvarlanıverirsin! Dünya bir küre değil, tepsi gibidir henüz!

Kıta boyunca kuzeye doğru ilerler. Bilinen ülkeleri yani Portekiz, Fransa, Britanya, ardından Norveç’i geçer batıya yönelip Grönland kıyılarına ulaşır. Durmaz; devam eder yoluna... Bir bakar ki batı yönünde varılan kara güneye doğru uzanıyor. Kıyı boyunca ilerlemeyi sürdürür fakat çok sert bir fırtına gemiyi sürükler, oradan oraya atar, sonunda kayalara bindirerek parçalanmasına neden olur.

Nicolo Zeno oraya “Drageo” adını verir.

Tayfadan kurtulabilenleriyle bir süre orada kalır. Parçalanmış geminin kıyıya vuran artıklarını toplayıp, olabildiğince bir tekne yaparlar. Geri dönüş yolunu tutup İskoçya ile İzlanda arasındaki Faroe Adaları’na varırlar.

Orada başları korsanlarla derde girer. Onları Orkney Prensi ve Rosslyn Baronu Henry Sinclair kurtarır, İskoçya’nın en uç noktasındaki şatosuna götürür.

Nicolo Zeno, bu yolculuğu ile bağlantılı bir harita çizmiş. 1380 tarihli olan bu harita uzun yıllar boyunca saklanmış, kimseye gösterilmemiş.

Nasıl gösterilsin ki?...

O tarihte okyanusun ötesinde bir başka kara parçası bulunduğunu ileri sürmek, üstelik bir de dünyanın yuvarlaklığını çizerek göstermek, o anda sorgusuz yargısız hemen bir kazığa bağlanıp yakılmayla sonuçlanırdı.

Bu harita ancak 1558 yılında yani Amerika'nın resmen keşfinden çok sonra ortaya çıkarılmış.

Bu haritadaki ölçüler ve coğrafi yerleşim, bugün bildiklerimizle tam uyum içinde değil. O tarihlerin olanakları çerçevesinde bu pek doğal.

Haritayı biraz açıklamaya da gerek var.

Kuzeyde büyük bir kıta olarak Grönland görülüyor; onun güneyinde İzlanda var. Sağdaki kara Norveç, güneyi Danimarka.

Grönland'ın güneybatısında "Estotilanda" denilen yer, bugün Kanada'nın Newfoundland eyaletinin sahili. Onun güneyindeki bir diğer uç nokta olan Drageo, Kanada'nın Nova Scotia eyaletinde Louisbourg'a denk düşüyor. Buraları ayrıntılı bir şekilde gezilememiş, karaların içine girilememiş olduğu için sadece uç noktalar var.

Haritanın ortasındaki Frisland, 19. yüzyılda bir tektonik olay sonucu denizin içine göçmüş; artık yok.

Faroe Adaları, Frisland ile Norveç arasında. İskoçya'nın tepe noktasındaki Orkney de haritanın alt ortasında görülüyor.

İkinci yolculuk...

14. yüzyıl sonlarında Henry Sinclair, Nicolo Zeno'nun Orkney'e gelen kardeşi Antonio ve Sir James Gunn adlı bir İskoç Tapınak Şövalyesiyle birlikte aynı güzergahı izleyerek Amerika kıtasına ulaşmış. Bu kez biraz daha güneye, günümüzde Amerika Birleşik Devletleri'nin Massachusetts eyaletine kadar uzanmışlar yani neredeyse New York yakınlarına kadar...

Sir James Gunn orada bir kaza geçirip ölmüş. Bir kaya üzerine resmi çizilmiş. Bunun günümüzde "Westford Knight" olarak anılan bir fotoğrafı var. (Westford, Massachusetts eyaletinin bir kasabası)

Ne yazık ki fotoğrafta resmin ayrıntıları yeterince iyi görülemiyor. Ancak sonradan üzerine tebeşirle yapılmış belirlemelerle hatları daha seçilir bir hale getirilmiş. Yapılan analizlerde, bunun bir Tapınak Şövalyesi resmi olduğu belirtiliyor.

Bir de orada yapılmış bir kule var. Buna "Newport Tower" adı verilmiş. O da hemen oralarda, Rhode Island eyaletinde, kıyıya yakın bir noktada.

Bu kulenin 17. yüzyıldan kalma bir yel değirmeni kalıntısı olduğu ileri sürülmüşse de bir karşı tez olarak şöyle deniyor:

1- Yapımında kullanılmış taşların yaşı çok daha eski;

2- Yapı tarzı Avrupa Ortaçağ stili. Amerika’da böyle bir stil yok.

Burada vurgulanmak istenen nedir?

Henry Sinclair ile Sir James Gunn Amerika’ya gittiklerinde orada bir koloni kurmuş, güvenlik bakımından bir gözetleme kulesi yaptırmışlar. Tarih: 14. yüzyıl sonları; Kristof Kolomb’dan 100 yıl kadar önce.

Nicolo Zeno’nun “Drageo” dediği, Kanada’nın günümüzdeki Nova Scotia eyaletindeki bir liman olan Louisbourg’da çok daha yakın tarihte meydana gelmiş bir olay var.

1919 yılında, denizin dibinde yarı gömülü halde bir eski gemi topu bulunmuş. Üstüne bir de not yazılmış olan şu fotoğraf, bunun denizden çıkarılışı sırasında çekilmiş.

Yüzyıllar öncesinden kalma bu top, Venedik Deniz Müzesi’ndekilerden bazısının tıpatıp aynısı. Yapım tarihi: 14 yüzyıl.

«Bunun burada ne işi olabilir?» diye soracaksınız.

Ortaçağda ticaret gemileri de gerektiğinde korsanlara karşı durabilmek için birkaç top ile donatılırdı. Dolayısıyla bu top acaba Nicolo Zeno’nun gemisindeki toplardan biri miydi?

Eğer anlatılan öykünün doğruluğuna inanılırsa, olabilir.

Bütün bunların ötesinde bir diğer olgu var: Henry Sinclair, Amerika’dan dönerken karısına hediye olarak bir Aloe Kaktüsü ile sonradan Hint Mısırı adı verilmiş bir bitki getirmiş.

O tarihlerde henüz Avrupa’da bulunmayan bitkiler bunlar.

Neden bunları getirmiş?

Bir yerde yazılı olmadığı için bunun kesin yanıtı verilemez ama herhalde dönüş yolunda bozulup kolayca çürümeyecekleri için... Böyle olunca, Henry Sinclair'in Amerika'da uzunca bir süre kalmış olması gerekiyor ki bu bitkilerin kolayca bozulmadığını keşfetsin.

Bunun somut kanıtı şöyle:

Henry Sinclair'in torunu William Sinclair, 15. yüzyıl ortalarında yani Amerika kıtasının resmen keşfinden yaklaşık 40 yıl önce Edinburgh'un 10 km kadar güneyindeki ünlü **Rosslyn Şapeli**'ni inşa ederken, birçok garip kabartma kapsamında bu iki bitkinin figürlerini de kullanmış.

Anlaşılan o ki Henry Sinclair'in karısına getirdiği bu hediyeler, Rosslyn Kalesi'nde bir yerde yıllarca pek bozulmadan durmuş; en azından William Sinclair onları bulana kadar.

Başka bir belge ya da kanıtı gerek var mı?

Tarihin Yinelenmesi

Hani “*Tarih tekerrürden ibarettir.*” diye bir söz geçer.

Bu sözle yeryüzündeki olayların tıpatıp aynısının tekrar tekrar yeniden oluştuğu söylenmekte değildir hiç kuşkusuz... Bu bir meseldir ve genellikle geçmişin olumlu ya da yararlı olayları ile bağlantılı olmak üzere değil de iyi olmayanları için söylenmiştir. Benzer hatalar, benzer yanlışlar, benzer kötülükler sonucunda ortaya çıkan benzer olumsuzluk ve zararlar için...

Tarih bir bakıma bu bakımdan da önem taşır; insan geçmişten ders almasını bilmelidir.

Fakat öyle yaptığı da pek söylenemez.

Her kişi kendisinin öncekilerden daha akıllı, daha bilgili, daha becerikli olduğunu varsayarak benzer işlere girişir, benzer yöntemler uygular ve bu nedenle benzer zararlar oluşturur yani tarih bu nedenle tekerrür eder.

Mehmet Akif Ersoy buna karşılık çok güzel bir söz söylemiş: «*Tarih tekerrürden ibaretse tekerrür ettirmeyin.*»

Tarihin tekerrürden ibaret olduğu sözüne karşı bir tepki olarak birileri de çıkmış, «*Tarih tekerrürden ibaret değildir.*» demiş.

Birisi daha da ileri giderek, «*Tarih tekerrür etmez.*» demiş.

Hepsi de gereksizce söylenmiş sözler.

Önemli olan, verilen tarih bilgilerinin doğruluğu.

Ancak her zaman bu bilgilerin doğru olduğuna güvenemediğimiz de belli. Herhangi birinin kesinlikle doğru olduğuna inanıyoruz; sonra verdiğimiz örneklerde olduğu gibi bir bakıyoruz ki meğer yanlışmış.

Bunun üzerine başka bilgilerin de doğruluğundan kuşkuluyoruz.

Dolayısıyla Masonluk ile ilgilenenler için bu kurumun tarihçesinde verilen bilgilerin doğru olup olmadığı çok önem taşıyor.

Ancak onların da bazısının yanlış olduğunu görülüyor... Belki bilinen ve doğru olanın açığa çıkmaması, gizli tutulması, unutulup gitmesi düşünülerek öyle yapılmış; belki aslında hiçbir art niyet olmaksızın doğrusunun bilinemeyip yanlışın doğru sanılışından ötürü öyle olmuş ve öyle de kalmış olabilir.

Bu nedenle belki Masonluk Tarihi'nin bazı bölümlerinin yeniden yazılması gerekir. Buna mason olmayan, yansız ve ön yargısız tarihçilerin el atması belki çok daha iyi olur. Böylece geçmişte anlatılmadığı için karanlıkta kalmış olan yanların gün ışığına çıkacağı, bugüne dek farkına varılamamış yanlışların da düzeltilebileceğini beklenebilir.

Genç tarihçilere çok iş düşüyor.

Bu konunun bizim yaşam dönemimizde sonuçlanacağını sanmayalım. Umudu bizden sonraki tarihçi gençlerin sürdürmelerini dileyelim; sadece özelde Masonluk Tarihi bakımından değil her yerdeki, her dönemdeki tümü için...